

Hollands Buiten

HOLLANDS BUITEN

Hollands Buiten

In Hollands Buiten bevinden zich eeuwenoude kastelen, landgoederen en buitenplaatsen met koetshuizen, oranjerieën, fraaie parken en bijzondere natuur: de Landgoederenzone in Zuid-Holland heeft veel te bieden.

Veel buitenplaatsen zijn gebouwd in de 17de en 18de eeuw. 's Zomers verruilden rijke regenten en kooplieden hun huis in steden als Den Haag en Leiden voor hun buitenverblijf op het platteland. De buitenplaatsen waren vaak verbonden met het boerenbedrijf. Zo kon men er genieten van gezonde buitenlucht en producten van eigen land. De meeste landgoederen en buitenplaatsen lagen op of aan de voet van de strandwallen en waren goed bereikbaar via de vaak al eeuwenoude (water)wegen.

De Landgoederenzone Zuid-Holland herinnert aan de invloedrijke positie die het gewest Holland economisch en bestuurlijk eeuwenlang innam. Vanaf het einde van de 18de en in de 19de eeuw verdwenen veel buitenplaatsen door de aanleg van spoorwegen, industrialisatie en stadsuitbreidingen. Ook werd het voor particuliere eigenaren steeds lastiger de kosten voor instandhouding van de gebouwen en tuinen te dragen. Hierdoor kregen veel buitenplaatsen een andere functie en werden parken bebouwd.

Erfgoedlijn Landgoederenzone of Hollands Buiten

Hollands Buiten is de zone evenwijdig aan de Zuid-Hollandse kust waar tussen Hillegom tot in het Westland kastelen, landgoederen en buitenplaatsen zijn ontstaan. Vandaag de dag resteren er nog zo'n tachtig locaties die het verhaal van de buitenplaatscultuur vertellen.

In de meest verstedelijkte en dichtstbevolkte provincie van Nederland, zijn deze landgoederen en buitenplaatsen waardevolle en unieke groene oases.

In deze brochure vindt u locaties waar huis en/of tuin open zijn voor publiek. Een aantal daarvan is alleen geopend bij speciale gelegenheden, of alleen voor donateurs. Maar u kunt er altijd langs wandelen of fietsen. U vindt informatie over de openstelling in de legenda bij de locaties, op de website van de locaties of scan de QR-code hieronder. Voor de wandelingen die onder de naam Landgoedwandelen in de zone zijn uitgezet zie www.geschiedenis-vanzuidholland.nl

Nationaal Park Hollandse Duinen

Een uniek gebied waar landgoederen, duinen, bollenvelden, veenweiden, dorpen en steden elkaar afwisselen. Enorm divers, steeds anders en vol beleving.

Nationaal Park Hollandse Duinen, gelegen langs de kust van Hoek van Holland tot Hillegom, is een uniek gebied waar natuur en erfgoed samenkomen. De Landgoederenzone, een belangrijk onderdeel van het park, biedt een bijzondere ervaring van het Hollands landschap, met landgoederen die een rijke geschiedenis vertellen. Deze buitenplaatsen zijn niet alleen cultuurhistorisch waardevol, maar dragen ook bij aan de biodiversiteit van het gebied, dat zo'n 7000 verschillende plant- en diersoorten herbergt.

Binnen het nationaal park wordt ingezet op het versterken van de landschappelijke en recreatieve waarde van deze buitenplaatsen. Dit maakt de Landgoederenzone tot een belangrijke bestemming voor bezoekers die willen genieten van natuur, cultuur en rust, met een netwerk van aantrekkelijke wandel- en fietsroutes. Meer weten: www.nphd.nl.

Hillegom

1. 't Hof van Hillegom
Hoofdstraat 115
2181 EC Hillegom

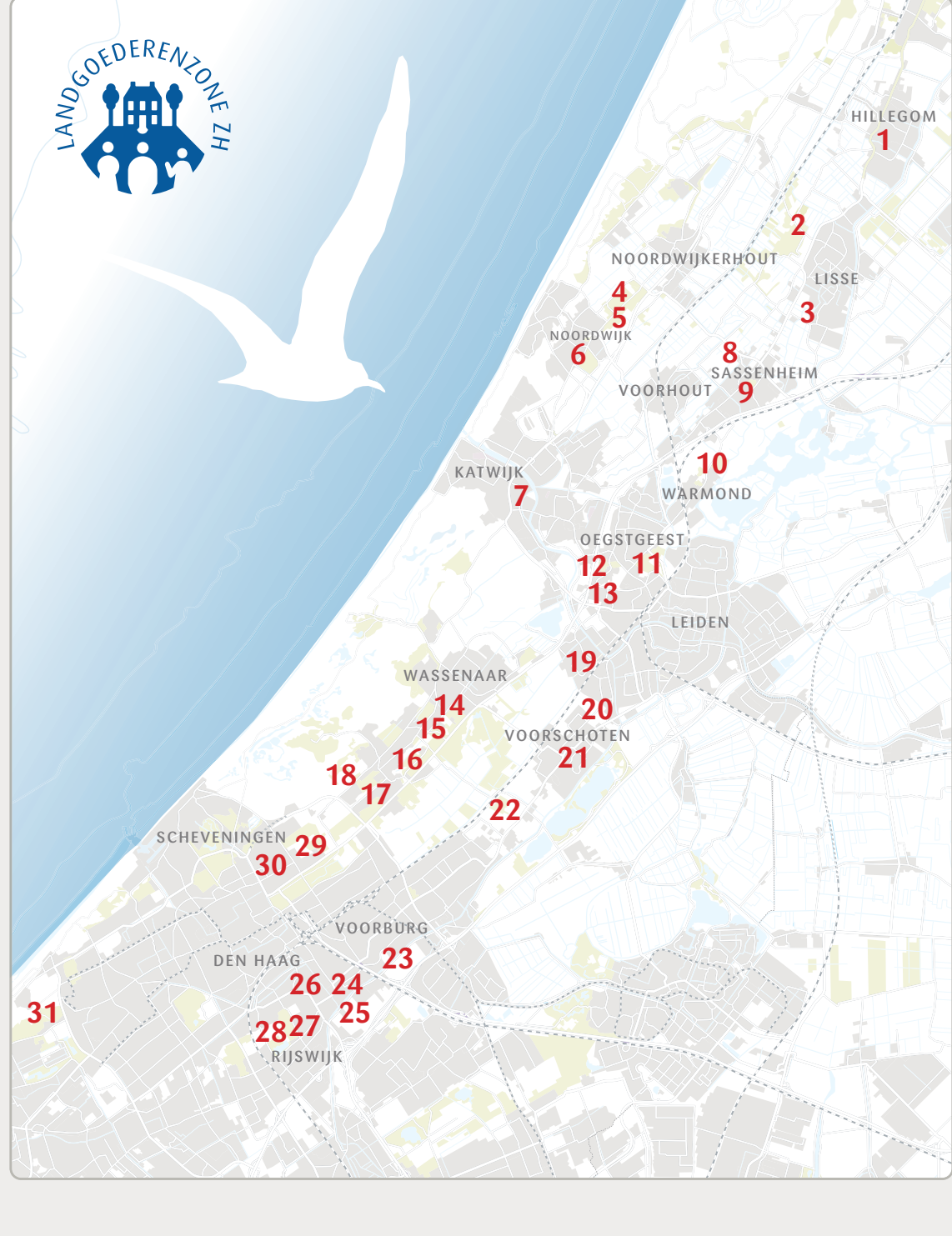
De geschiedenis van 't Hof gaat terug tot de middeleeuwen, toen de graven van Holland er samenkwamen. De eeuwen erna was de buitenplaats van verschillende adellijke en rijke families. In de kelder, waar 17de-eeuwse elementen zijn behouden, bevonden zich ooit de keuken en het verblijf van de dienstmeisjes; de knechten slapen op zolder. Het huis is meerdere keren verbouwd. De huidige gevel dateert uit 1804. De familie Van Waveren schonk 't Hof in 1903 aan de gemeente Hillegom. Sindsdien wordt het gebruikt als gemeentehuis. In 1983 werd naast 't Hof een gemeentekantoor gebouwd. Dat werd met een glazen gang met 't Hof verbonden.

Daar behielden de trouwzaal en de kamers van burgemeester en wethouders hun functie. De slotgracht is verdwenen en de omliggende Hoftuin is verkleind, maar

't Hof is nog altijd een groene oase in het dorp.

'Landgoedwandelen LAW
Landgoederenzone Zuid-Holland noord'

- Hillegom**
 - 't Hof van Hillegom
- Lisse**
 - Landgoed Keukenhof
 - 't Huys Dever
- Noordwijkerhout**
 - Landgoed Nieuw Leeuwenhorst
 - Landgoed Klein Leeuwenhorst
- Noordwijk**
 - Buitenplaats Calorama
- Katwijk**
 - Hof van Katwijk (Rijn Park)
- Voorhout**
 - Ruïne van Kasteel Teylingen
- Sassenheim**
 - Park Rusthoff
- Warmond**
 - Huys te Warmont
- Oegstgeest**
 - Kasteel Oud-Poelgeest
 - Buitenplaats Berbice
 - Kasteel Endegeest
- Wassenaar**
 - Huize De Paauw
 - Buitenplaats Backershagen
 - Kasteel De Wittenburg
 - Landgoed Rust en Vreugd
 - Landgoed Voorlinden
- Voorschoten**
 - Huis Ter Wadding
 - Buitenplaats Berbice
 - Huize Bijdorp
 - Kasteel Duivenvoorde
- Voorburg**
 - Buitenplaats Vreugd en Rust
 - Huygens Museum
 - Hofwijk
- Leidschendam**
 - Buitengoed Dorrepaal
- Rijswijk**
 - Buitenplaats Cromvliet
 - Ter Nieburg
 - Landgoed Te Werve
- Den Haag**
 - Landgoed Clingendael
 - Landgoed Oostduin-Arendsdorp
 - Buitenplaats Ockenburgh

Voor meer informatie over de kastelen, landgoederen en buitenplaatsen, scan de QR-code.

LEGENDA			
TUIN- EN PARKAANLEG (deels) vrij toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang toegankelijk met lidmaatschap toegankelijk tegen betaling toegankelijk tijdens evenementen, zie hiervoor de website	HOOFDHUIS toegankelijk voor gasten; semi-openbaar toegankelijk tegen betaling/museum, zie voor info de website beperkt toegankelijk, zie de website van de locatie	HORECA horeca aanwezig op het terrein WANDELROUTE wandelroute op het terrein van landgoed of buitenplaats, zie de website van de locatie wandelroute waaraan de locatie ligt, zie www.landgoedwandelen.nl	FIETSRUTE fietsroute waaraan de locatie ligt en/of door de locatie loopt PARKEREN parkeervoorziening op het terrein van de locatie aanwezig
HONDEN toegestaan toegestaan, mits aangelijnd	ROLSTOEL hoofdhuis (deels) rolstoel-toegankelijk tuin- en parkaanleg (deels) rolstoeltoegankelijk		

Lisse

2.

Landgoed Keukenhof

Keukenhof 1

2161 AN Lisse

www.kasteelkeukenhof.nl

P

De Keukenhof - vooral bekend als bloemenattractie - is van oorsprong een landgoed. Het hoofdhuis dateert uit 1641 en was van verschillende vooraanstaande families, die elk veranderingen doorvoerde. Rond 1870 is het in eclectische stijl verbouwd door architect Elie Saraber en zijn de torens toegevoegd. Hierdoor kreeg het huis een kasteelachtige uiterlijk. Ooit lag er een tuinaanleg in geometrische stijl, waarvan de uitzichtheuvel Meerzicht nog over is. In de 19de eeuw werd de noordelijk gelegen buitenplaats Zandvliet onderdeel van landgoed Keukenhof. Ook werd de tuin rond het kasteel veranderd

3.

't Huys Dever

Heereweg 349-A

2161 CA Lisse

www.huysdever.nl

P

't Huys Dever kreeg zijn naam van Reinier d'Ever, die in 1370 opdracht gaf tot de bouw van een versterkte woontoren (donjon). Deze kende een voorburcht en een brede gracht rondom. Dever werd bewoond door verschillende adellijke families en is gaandeweg tot buitenplaats omgevormd. Vanaf 1750 volgde een periode van leegstand en verval. Verschillende onderdelen sneuvelen. In 1948 werd de gemeente eigenaar. Dankzij een burgeractie werd de donjon in de jaren '70 van de 20ste eeuw gerestaureerd en kreeg deze weer een dak. De fundering van de verdwenen bouwwerken is zichtbaar gemaakt; de gracht en tuinen hersteld. In de toren zijn de gewelven en haarden nog te zien. Dever is nu eigendom van een

Noordwijkerhout

4.

Landgoed Nieuw Leeuwenhorst

Gooweg ter hoogte van 34-A

2211 XX Noordwijkerhout

www.zuidhollandslandschap.nl/gebied/landgoed-nieuw-leeuwenhorst

P

Landgoed Leeuwenhorst ligt op een strandwal tussen Noordwijk en Noordwijkerhout. Het ontstond op de gronden van de Abdi van Leeuwenhorst, die in 1573 werd verwoest tijdens het Beleg van Leiden (Tachtigjarige Oorlog). Op het kloosterterrein ontstonden vier verschillende buitenplaatsen: Oud Leeuwenhorst, Dijkenburg, Huize Leeuwenhorst en Klein Leeuwenhorst. Nieuw Leeuwenhorst is de naam voor de noordelijke helft van het terrein. Hier stond sinds de 19de eeuw een landhuis, dat in 1943 door de Duitse

5.

Landgoed Klein Leeuwenhorst

Gooweg 45

2211 XW Noordwijkerhout

www.kleinleeuwenhorst.nl

P

Op een deel van landgoed Leeuwenhorst is in 1858 het huis Klein Leeuwenhorst gebouwd. Het geel gepleisterde landhuis in neoclassicistische stijl ligt aan de Gooweg op oud duinniveau. De achterkant grenst aan de lager gelegen weilanden en telt daardoor een verdieping meer. Achter het huis ligt een grote vijver. De gronden lopen van de Gooweg tot aan de Leidsevaart. Het huis is gebouwd als burgemeesterswoning voor Willem Hoog. Sinds 1871 is Klein Leeuwenhorst in het bezit van (de nazaten van) de familie Gevers. Na de Tweede Wereldoorlog is Nieuw Leeuwenhorst verkocht door Jonkheer Hugo Gevers aan het Zuid-Hollands Landschap om de renovatie te bekostigen van Klein

Noordwijk

6.

Buitenplaats Calorama

Gooweg 21

2201 AX Noordwijk

www.calorama.nl

P

Calorama was in de 18de eeuw het woonhuis van kruidenteler Cornelis Groeneveld en werd in de 19de eeuw uitgebreid tot buitenplaats. De familie Everwijn voegde serres en terracotta ornamenten toe en liet een koetshuis bouwen. Rond het huis werd een park in landschapsstijl aangelegd met vijverpartijen. Op het eiland in de grote vijver staat een duiventil en op de uitzichtheuvel een theekoepel uit 1842. Tot in de 20ste eeuw werden op Calorama geneeskrachtige kruiden, rozen en bloembollen gekweekt. De 17de-eeuwse kruidendrogerij en 18de-eeuwse tuin-

Katwijk

7.

Hof van Katwijk (Rijn Park)

Tolhuisstraat

2223 GB Katwijk aan den Rijn

https://rijnparkkatwijk.nl

P

Het Hof van Katwijk is een voormalige buitenplaats waarvan de tuin hoorde bij het monumentale herenhuis aan de Overrijn, ooit het buitenverblijf van de heren van Katwijk. Daarvoor stond op deze plek een middeleeuws kasteel. Het huis en de eerste tuinaanleg werden gerealiseerd rond 1650 door Willem baron Van Leyre. In de 18de eeuw werd het uitgebreid door de toenmalige eigenaar, Frederik Hendrik baron van Wassenae. Begin 19de eeuw werd het complex verkocht. Verschillende bestemmingen volgden, waaronder het Willibrorduscollege – het eerste katholieke

Voorhout

8.

Ruïne van Kasteel Teylingen

Teylingerlaan 15-A

2215 RT Voorhout

www.kasteelteylingen.nl

P

De Ruïne van Kasteel Teylingen bestaat uit de restanten van het 13de-eeuwse Kasteel Teylingen. De bekendste bewoonster van het vroegere kasteel is de Hollandse gravin Jacoba van Beieren (1401-1436). Aan het begin van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) werd het slot in brand gestoken en gedeeltelijk verwoest. De woontoren is daarna nog wel hersteld en als gevangenis gebruikt, maar na een brand in 1677 is de schade niet meer hersteld. De ruïne bestaat nu uit een indrukwekkende ringburcht van 37 meter doorsnede waarin de restanten van de woontoren en een poortgebouw staan. Het geheel wordt

Sassenheim

9.

Park Rusthoff

Hoofdstraat hoek

J.P. Gouverneurlaan

2171 BN Sassenheim

www.parkrusthoff.nl

P

In Park Rusthoff vind je een kinderboerderij, heemtuin, schooltuintjes en horecapaviljoen. Het park is geopend van 8.00 uur tot zons-
ondergang. Oorspronkelijk was Rusthoff een buitenplaats, in 1791 gesticht door Jean Adam Charbon. Later woude de familie Charbon er permanent. Tussen 1830 en 1850 werd het park in landschapsstijl aangelegd door tuinarchitect J.D. Zocher jr. In 1917 kocht de gemeente Sassenheim de buitenplaats. Het landhuis werd in 1924 gesloopt. De tuin bleef behouden als wandelpark. In 1998 werd gestart met een project om het park te renoveren. Hiertoe werd in 2001 een ontwerpplan gemaakt.

Warmond

10.

Huys te Warmont

Herenweg 139

2361 EP Warmond

www.zuidhollandslandschap.nl/gebied/huys-te-warmont

www.hendrickdekeyser.nl/de-huizen/huis-te-warmond

P

De geschiedenis van Huis te Warmond gaat terug tot in ieder geval de 14de eeuw en mogelijk zelfs nog verder, toen het een verdedigingsfunctie had. Via de families Van den Woude, Van Duvenvoorde en Van Wassenae kwam het in 1774 in handen van Cornelis Pieter van Leyden, die het liet verbouwen in de huidige neoclassicistische stijl. Daarna was Huis te Warmond van 1901 tot 1960 van lakenfabrikant Cornelis Hendrik Krantz. Het park, in de volksmond ook wel Bos van Krantz genoemd, werd

Oegstgeest

11.

Kasteel Oud-Poelgeest

Poelgeesterweg 1

2341 NM Oegstgeest

www.kasteeloudpoelgeest.com

P

Buitenplaats Oud-Poelgeest ontstond in 1668 op de plek waar in de middeleeuwen kasteel Alkemade stond. Tussen 1727 en 1738 was Oud-Poelgeest het zomerverblijf van de Leidse hoogleraar geneeskunde en botanicus Herman Boerhaave. Hij kweekte hier planten waarvoor hij in de hortus botanicus van Leiden geen plaats had. In de 19de eeuw werden aan het kasteel twee torens toegevoegd en is het koetshuis gebouwd. Op het terrein staan ook een tuinmanswoning, een neogotische kapel aan de trekvaart en een waterput uit 1550.

in de landschapsstijl, naar ontwerp van tuinarchitecten Zocher. In 1949 namen bloembollenkwekers en -exporteurs het initiatief tot de bloemententoonstelling op een deel van het landgoed. Het landgoed trekt daarnaast duizenden bezoekers tijdens het festival Castlefest, dat er sinds

stichting die zich inzet voor het behoud. Het is één van de weinige overgebleven donjons in Zuid-Holland. Het is een gewilde trouwlocatie en er worden activiteiten

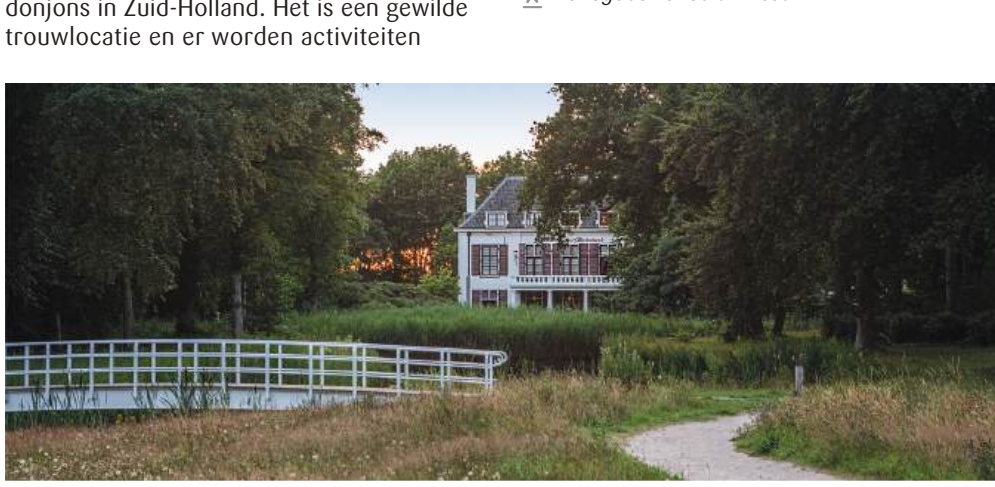
2005 elke augustus plaatsvindt.

-
-
-

Zie voor rondleidingen en toegangs-prijzen Kasteel Keukenhof de website

De Hofboerderij (www.kasteel-keukenhof.nl/nl/restaurant-de-hofboerderij).

'Landgoedwandelen Lisse'

bezetters werd afgebroken voor de aanleg van de Atlantikwall, een verdedigingslinie langs de westkust. Het koetshuis bleef staan. De tankgracht is later vergraven tot vogelvijver toen het landgoed in beheer kwam van het Zuid-Hollands Landschap. Kortom, hier zie je goed hoe verschillende tijdslagen samenkomen in één gebied. Tip: de Koepelberg, de uitzichtheuvel aan

georganiseerd, zoals concerten.

- 'Landgoedwandelen Lisse'

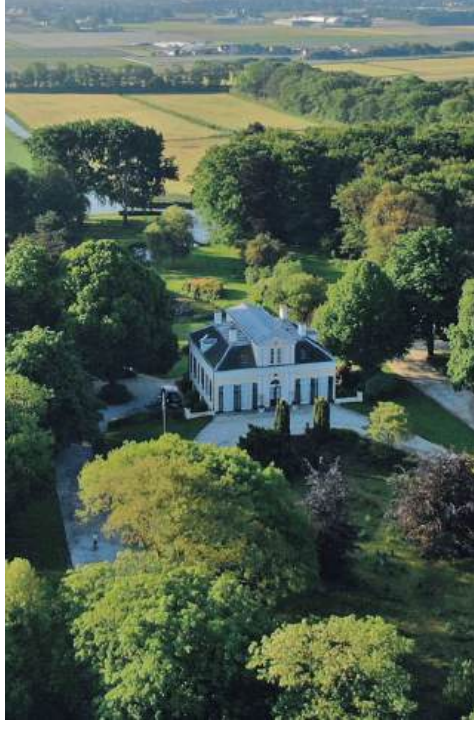

FOTO: OLDBIK VERLOOP

Leeuwenhorst, dat gevorderd is geweest door de Duitsers. Het herenhuis is vanaf 2004 geheel gerestaureerd en ook het in 1872 gebouwde stalhuis onderging een renovatie. Beide huizen worden particulier bewoond en zijn – evenals de direct omliggende tuin – niet toegankelijk. Het bos is opengesteld voor het publiek en grenst aan Nieuw Leeuwenhorst: <https://www.zuidhollandslandschap.nl/gebied/landgoed-nieuw-leeuwenhorst>

- Landgoedwandelen Noordwijk-Noordwijkerhout'

Download de route via de website van Het Zuid-Hollands Landschap

<https://maps.app.goo.gl/Rx82AaLkDju74eGe9>
- Landgoedwandelen Noordwijk-Noordwijkerhout'

<https://maps.app.goo.gl/Rx82AaLkDju74eGe9>

muren bestaan nog. De houtwallen op het terrein hadden vroeger een functie in de kruidenteelt. In het park vind je stinzenplanten en de oudste rozentuin van Nederland. De laatste bewoner, Hendrik baron Taets van Amerongen

van Renswoude, liet de gebouwen restaureren en een plan maken voor het park. Het landgoed van vijf hectare wordt nu beheerd door een stichting.

- 'Landgoedwandelen Noordwijk-Noordwijkerhout'

gymnasium van Nederland – en tussen 1927-1963 een missiecollege. Hiervan resteert een begraafplaats. Tijdens de Tweede Wereldoorlog lag hier een deel van de Atlantikwall en vonden aan de gebouwen en het park verwoestingen plaats. In de Hongerwinter zijn veel bomen gekapt voor brandhout. Het huis en het hof zijn vanaf 1963 onderdeel van

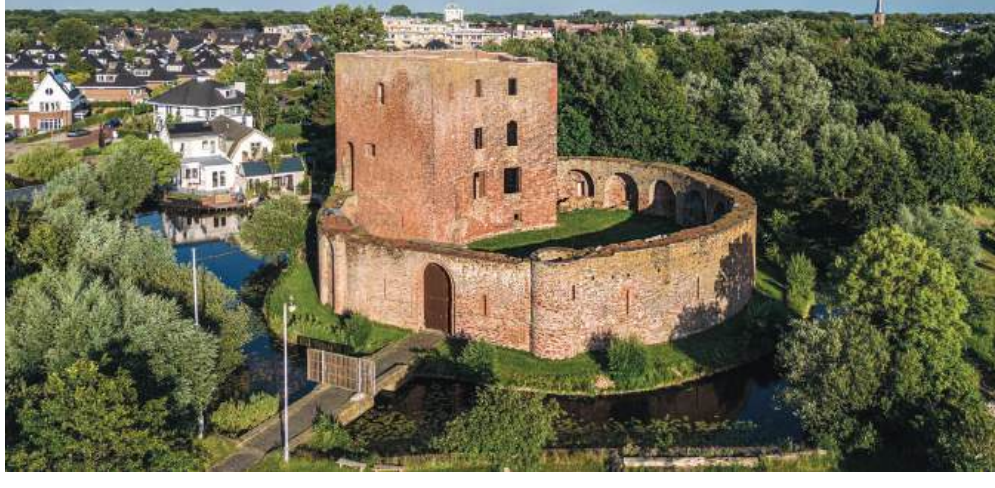
verpleeghuis 'De Wilbert'. Een projectontwikkelaar heeft het huis, een rijksmonument, in 2017 gekocht en wil het een woonbestemming geven.

- Landgoedwandelen LAW

Landgoederenzone Zuid-Holland noord'

Zie hiervoor de website

www.rijnparkkatwijk.nl

omgeven door een brede gracht. De Ruïne van Kasteel Teylingen is sinds 2016 in handen van Monumentenbezit. Deze stichting zal de contouren van de voorburcht in de nabije toekomst weer zichtbaar maken.

Het monument is geopend op zaterdag en zondag van 11.00 tot 17.00 uur. Van november tot en met februari is het kasteel gesloten. Meer informatie: www.kasteelteylingen.nl.

- 'Landgoedwandelen Sassenheim'

In 2004 werd Rusthoff heropend. Het park wordt beheerd door een stichting, die zich inzet voor het onderhoud, herstel van de monumentale waarden, activiteiten en educatie. Uniek is de schooltuin waar basis-schooleerlingen een eigen tuintje hebben. Ook is er een educatief programma over het koloniale verleden. In het park vind je een bord met de naam van de Surinaamse plantage Crappahoek.

Het bord werd in 2017 overhandigd door een nazaat van een tot slaaf gemaakte bediende om de plantage die eigendom was van Charbon en Zoon.

- Zijn toegestaan, mits aangelijnd, behalve op het centrale eiland

'Landgoedwandelen Sassenheim'

Het Sassennest <https://parkrusthoff.nl/paviljoen-sassennest/>

vanaf het einde van de 18de eeuw omgevormd in landschapsstijl met eikenlanen, slingerpaden, waterpartijen,

FOTO: JAN BUTEIJN

uit- en doorkijkjes. In het bos ligt de orangerie met een tuin die is hersteld in de stijl van rond 1920, naar ontwerp van Springer en Tersteeg. Het park (van 23 hectare) is eigendom van het Zuid-Hollands Landschap. Het huis, nu van Hendrick de Keyser Monumenten, wordt grotendeels particulier bewoond. Een deel is ingericht als vakantieverblijf. U kunt dit bezoeken via de website van Hendrick de Keyser Monumenten.

- 'Landgoedwandelen Warmond'

Download de route via de website van Het Zuid-Hollands Landschap

12. Buitenplaats Rhijnegeest
Rhijnegeesterstraatweg 9
2342 AN Oegstgeest
www.zuidhollandslandschap.nl/
gebied/rhijnegeest

Tegenover kasteel Endegeest stond een boerderij, die in 1720 werd verbouwd tot een 'welgelegen en plaisante hofstede'. De buitenplaats kreeg de naam Overgeest, maar werd vanaf de 18de eeuw Rhijnegeest genoemd. Het herenhuis is in 1840 ingrijpend verbouwd. Het huis is tot het eind van de 19de eeuw bewoond geweest door adellijke families. In 1895 werd een deel van de buitenplaats verkocht voor de bouw van een sanatorium voor geesteszieken, de Jelgersmakliniek. In villa Rhijnegeest verbleven de eersteklas patiënten. Tegenwoordig is in het sanatorium het gemeentehuis van Oegstgeest gevestigd.

13. Kasteel Endegeest
Endegeesterstraatweg 5
2342 AJ Oegstgeest

De oudste vermelding van kasteel Endegeest dateert uit 1307, maar hoe dit kasteel er uitzag, is niet bekend. In de 17de eeuw werd het huis afgebroken en kwam er een kasteelachtig landhuis met een slotgracht en een poortgebouw voor in de plaats. Dit huis is enkele jaren later uitgebreid met twee torens. In de 18de eeuw zijn de kruisvensters vervangen door schuiframen met roedeverdeling. Het interieur heeft grotendeels het karakter uit de 17de eeuw behouden. Rond 1800 kwam Endegeest in handen van de familie Gevers. Zij veranderden de symmetrische tuinaanleg van het park in een meer landschappelijk aangelegde tuin. De zandstenen obelisk bij het poortgebouw is afkomstig van kasteel Abspoel, dat elders in Oegstgeest heeft

Sinds 1989 wordt het herenhuis van de buitenplaats Rhijnegeest weer particulier bewoond. Op het terrein staan nog een koetshuis annex koetsierswoning en een houten tuinprieel. Dit gedeelte van de buitenplaats is niet publiek toegankelijk. Het acht hectare grote parkbos kwam in bezit van het Zuid-Hollands Landschap. Het park is ingericht in Engelse landschapsstijl, met slingerende paden en vijvers,

waarover een sierlijke drakenbrug is gebouwd. Er groeien veel stinzenplanten, zoals sneeuwklokjes, bosanemonen, krokussen, wilde hyacinten en narcissen.

'Landgoedwandelen Oegstgeest'
 Voor de route zie de website van het Zuid-Hollands Landschap
 Zie hiervoor de website van Het Zuid-Hollands Landschap

gestaan. Op het terrein is een ijskelder uit 1845 te vinden. In 1895 verkocht de familie Gevers het kasteel aan de gemeente Leiden voor de bouw van het psychiatrisch ziekenhuis Endegeest. Het

kasteel werd het directiegebouw van de instelling en eromheen verrezen paviljoens voor de patiënten.

'Landgoedwandelen Oegstgeest'

Wassenaar

14. Huize De Paauw
Raadhuislaan 22
2242 CP Wassenaar

Prins Frederik der Nederlanden (1797-1881) kocht De Paauw in 1838 als buiten-

verblijf voor zijn gezin. Landschaps-architect Jan David Zocher jr. ontwierp de landschappelijke aanleg en enkele aan- en bijgebouwen. Prins Frederik kocht nog acht andere buitenplaatsen in Wassenaar en Voorschoten en smeedde deze samen,

met Huize De Paauw als hoofdverblijf. Daarvoor voegde hij ook een balzaal toe. In het park werden de paden verbeterd en met de andere buitenplaatsen verbonden. De Prinsesstuin is kort na 1850 ontworpen door landschapsarchitect Hermann Wentzel. De pauwen prikken sinds 1858 op de gevel. De marmeren kuip met leeuwen is een cadeau van zijn zwager, tsaar Nicolaas I. Na Frederiks overlijden gaat de buitenplaats over op zijn dochter Louise, tot zij sterft in 1910. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was De Paauw een opvangplaats voor Belgische vluchtelingen. Sinds 1925 is het eigendom van de gemeente en in gebruik als raadhuis.

Deels toegankelijk tijdens kantooruren
 'Landgoedwandelen Wassenaar'
 'Prins Frederiks Parkenroute'

FOTO: ONNO HELLMAN

15. Buitenplaats Backershagen
Backershagenlaan 15
2243 AB Wassenaar
www.duinhorstweide.nl/
bezienswaardigheden/landgoederen/
backershagen,-wassenaar#180

Vier boerderijen lagen aan de basis van wat in de 17de eeuw een buitenplaats werd. Rond 1726 lagen er een herenhuis, boerderij en park. In 1730 kwam het in bezit van Cornelis Backer (1693-1775) en Maria Clara van der Hagen (1703-1765). Naar hun beider achternamen noemden ze de buitenplaats Backershagen. Hun kinderen zetten hun werk voort en lieten omstreeks 1775 de kunstmatige heuvel met theekoepel aanleggen, evenals de hermitage (kluizenarsgrot). In 1846 kocht Prins Frederik der Nederlanden Backershagen en benutte het huis voornamelijk als gastenverblijf.

Landschapsarchitect Eduard Petzold en architect Hermann Wentzel werden ingeschakeld om de buitenplaats te verfraaien en samen te voegen met zijn andere bezittingen. In 1974 brandde het hoofdhuis volledig uit. Vanaf 1984 begon de bouw van een appartementencomplex, waarvan de hoofdvorm lijkt op dat van het huis dat er rond 1850 stond. Aan weerszijden verrezen ook appartementencomplexen. Het 18de-eeuwse hekwerk aan de Rijksstraatweg markeert nog steeds de entree.

Aangelijnd tijdens broedseizoen (maart – augustus)
 'Landgoedwandelen Wassenaar'
 'Prins Frederiks Parkenroute'

16. Kasteel De Wittenburg
Landgoed de Wittenburg 1
2244 BV Wassenaar
www.wittenburg.nl

Rond 1900 werd op de plek van een oudere buitenplaats Kasteel De Wittenburg gebouwd. Architect J.J. van Nieukerken, die onder andere het hoofdkantoor van Shell in Den Haag vormgaf, ontwierp het hoofdgebouw in de Hollandse neorenaissancestijl, te herkennen aan de ambachtelijke, historiserende manier van bouwen. Het park werd in dezelfde periode aangepast in de gemengde tuinstijl. Opdrachtgever was jonkheer J.M. Speelman die door zijn suikerplantages in Nederlands-Indië zeer vermogend was. Het landhuis kreeg voor die tijd moderne voorzieningen zoals centrale verwarming, elektrisch licht en stromend water. Op het terrein bevindt zich een ijskelder. Hier werd 's winters ijs opgeslagen, zodat etenswaar in de zomer

koel kon worden bewaard. De kelder is nu een vleermuisreservaat. In 1955 kocht gemeente Wassenaar de buitenplaats. Kasteel De Wittenburg is nu in gebruik als hotel, restaurant en evenementenlocatie. De kasteel en het direct omringen-

de gebied zijn alleen toegankelijk voor gasten. Het omliggende park is openbaar toegankelijk.

'Landgoedwandelen Wassenaar'

17. Landgoed Rust en Vreugd
Van Ommerenlaan 9
2243 CD Wassenaar
https://www.vanommerenpark.nl/
stichting-rust-en-vreugd/historie-en-herstel/

Gesticht in de 17de eeuw, kreeg Rust en Vreugd in 1772 een nieuw huis met een park van 60 hectare. In het park wisselen graslanden, lanen, binnendijken en heide elkaar af. Rond 1904 komt het buiten in bezit van echtpaar Van Ommeren, dat bekendstond om hun liefdadigheid, met name voor mensen van stand die hun vermogen waren kwijtgeraakt. In de jaren '20 lieten zij twee verzorgingstehuizen bouwen op het landgoed. De villa aan de vijver is in 1923 gebouwd voor het echtpaar en vormt tegenwoordig de kern van het landgoed. Een reis naar Egypte vormde de inspiratie voor het ontwerp. Het oude landhuis deed na de oorlog,

FOTO: EDDY WENTING

FOTO: ROEL NOREL

nadat de Van Ommerens waren overleden, dienst als internaat en rusthuis. Het werd in 1987 gesloopt en op de plaats kwam een appartementencomplex met ongeveer dezelfde contouren.

'Landgoedwandelen Wassenaar'

18. Landgoed Voorlinden
Buurtweg 90
2244 AG Wassenaar
www.voorlinden.nl

Het oorspronkelijke landhuis van het landgoed Voorlinden stamde uit de 17de eeuw. Dat kreeg in de 19de eeuw een park naar ontwerp van de bekende tuinarchitect J.D. Zocher sr. en diens zoon. Het huidige landhuis in Engelse landhuisstijl werd in 1912 gebouwd naar ontwerp van de Britse architect R.J. Johnston. Aan het begin van de oprijlaan staan een monumentaal hek en een portierswoning in dezelfde stijl als het woonhuis. Direct rondom het huis kwam een geometrische tuin. Voor het park ontwierp landschapsarchitect Leonard Springer een op Brits voorbeeld geïnspireerde landschappelijke tuin. In 2016 werd op het landgoed Museum Voorlinden gevestigd in een door Dirk Jan van Postel van Architectenbureau

Kraaijvanger ontworpen museumgebouw. De tuin in de onmiddellijke omgeving van het museum werd ontworpen door de bekende landschapsarchitect Piet Oudolf. In het door Joop van Caldenborgh gestichte museum is de zogenaamde Caldic Collectie ondergebracht.

Daarnaast worden met regelmaat tijdelijke tentoonstellingen van moderne en hedendaagse kunst georganiseerd. In het landhuis is nu onder meer een restaurant ondergebracht.

'Landgoedwandelen Wassenaar'

FOTO: ROEL NOREL

Voorschoten

19. Huis Ter Wadding
Leidseweg 557
2253 JJ Voorschoten
https://www.duinhorstweide.nl/
bezienswaardigheden/landgoederen/
ter-wadding,-voorschoten#175

Buitenplaats Ter Wadding hoorde in de 17de eeuw bij kasteel De Werve in Voorburg. Willem van Noort, een Leidse lakenverver, liet het 18de-eeuwse in rococo-stijl versierde landhuis in 1770 bouwen en gebruikte het als zomerverblijf. Waarschijnlijk werd toen ook het park aangelegd. In het park van drie hectare voeren slingerende paden langs de vijver en staan verschillende opvallende oude bomen als ceder, moerascypres, varenbeuk en vleugelnoot. Het woord 'wadding' verwijst naar een doorwaadbare plaats

in de rivier. Waarschijnlijk kon je vanaf het terrein van Ter Wadding ooit de Oude Rijn oversteken. Het huis is niet publiek toegankelijk, maar in een deel van het park mag u vrijelijk wandelen. In 2018 werden in een deel van het park historische fruitrassen aangeplant en een pluktuin ingericht.

* U heeft toegang tot het park via het Groene Draeckpad
 'Landgoedwandelen Voorschoten'

20. Buitenplaats Berbice
Leidseweg 221
2253 AE Voorschoten
www.buitenplaatsberbice.nl

Op buitenplaats Berbice vind je naast het 18e-eeuwse hoofdhuis, een portierswoning, orangerie, rozentuin, moestuin en fruitmuren. De buitenplaats heette oorspronkelijk Al(le)mansgeest. Het park is in 1803 door Zocher sr. in de Engelse landschapsstijl ontworpen, met behoud van elementen van de oudere aanleg. Raadspensionaris Johan de Witt (1625-1672) was eigenaar van de boerderij waaruit de buitenplaats ontstond. De Leidse lakenkoopman Pieter de la Court van de Voort (1664-1739), tevens tuinspecialist, buitenplaatskenner en kweker van exotische vruchten, bouwde de orangerie en fruitmuren. Het scheelde weinig of er was een rijksweg aangelegd over het terrein. Dankzij de laatste

bewoonster, Rudolpha Begeer (1914-2009), is de buitenplaats als geheel behouden. De naam 'Berbice' werd in 1822 gegeven door eigenaar Hendrik Staal, die rijk werd als advocaat en zaakgelastigde

voor de andere grote plantagehouders van de voormalige Nederlandse kolonie Berbice in Zuid-Amerika.

'Landgoedwandelen Voorschoten'

FOTO: ONNO HELLMAN

terrein te waarborgen. Er wordt gewerkt aan een herontwikkeling van het terrein. De gemeente bedacht met betrokkenen nieuwe straatnamen die verwijzen naar de geschiedenis: de Catharina van Sienalaan en het Dominicanessenpad. Het complex

is momenteel alleen toegankelijk voor publiek tijdens evenementen, maar wordt in de nabije toekomst toegankelijk voor publiek.

'Landgoedwandelen Voorschoten'

